

Rozhovor: Lucie Šídová o dvou letech projektu Právo na sex a zavádění sexuální asistence v ČR

Rozhovor byl natočen 15. listopadu 2015 a jeho cílem je informovat zájemce a zájemkyně o tématu sexuální asistence. Snažíme se v něm zodpovědět nejčastěji kladené otázky, popsat, co se na poli sexuální asistence již realizovalo a co plánuje ROZKOŠ bez RIZIKA do budoucna. Také se v něm dozvíte některé postupy spojené se zaváděním sexuální asistence v České republice. Rozhovor s výkonnou ředitelkou a psychoterapeutkou organizace ROZKOŠ bez RIZIKA Lucií Šídovou vedla Barbora Pšenicová, manažerka projektu Právo na sex.

Lucko, pro začátek se tě zeptám, jak vznikla myšlenka v R-R pracovat s tématem sexuality u osob s hendikepem, když lidé s hendikepem sami nejsou cílovou skupinou ROZKOŠE bez RIZIKA?

Poprvé jsme téma otevřeli na mezinárodní konferenci Ze sexbyznysu na trh práce v roce 2013. Téma sexuální asistence bylo jednou z přednášek. Následně jsme vydali text s názvem „Od sexuálních služeb k sexuální asistenci“, který informoval o tom, co je sexuální asistence a jak funguje.^[1] Následoval zájem médií, organizací, které pracují s lidmi s hendikepem, rodičů, kteří mají syna nebo dceru s postižením, a od samotných osob s hendikepem. Tento velký ohlas nás překvapil. V rámci strategického plánování organizace jsme diskutovali o tom, zda se tomuto tématu věnovat. A rozhodli jsme se, že ano, protože téma bylo žádané a my jsme jej chtěli dostat také do povědomí obyvatel ČR. Zmapovali jsme zájem zařízení pracujících s lidmi s hendikepem o téma intimní asistence a sexuality osob s postižením, abychom věděli, jaká je ve společnosti situace. Ptali jsme se na to, jaká školení by potřebovali, zda mají v týmu intimní asistenty a zda se tématem sexuality zabývají. Napsali jsme projekt Právo na sex, který byl podpořen, a my mohli začít téma sexuální asistence – tedy obecně téma sexuality osob s hendikepem – u nás více propagovat.

Sexuální asistence je také možností pro ženy, které chtějí zůstat v sexbyznysu, protože je práce v erotice baví, a mohou si tak rozšířit své znalosti a dovednosti.

Projekt samozřejmě znám, ale řekni čtenářům, co konkrétně je cílem projektu?

Cílem bylo otevřít téma sexuality osob s hendikepem v České republice. Přivést know-how ze zahraničí ohledně vzdělávání intimních a sexuálních asistentů/ek, uspořádat workshopy a konferenci. Dále jsme

chtěli přiblížit Českou republiku některým zahraničním zemím, kde je téma sexuality osob s hendikepem na vyšší úrovni.

Co se během projektu podařilo uskutečnit, jaké aktivity byly realizovány?

V rámci projektu proběhly 3 workshopy, které vedli naši zahraniční lektori a lektorky ze Švýcarska. Bylo v nich proškoleno celkem 60 osob z řad pracovníků ROZKOŠE bez RIZIKA, sociálních pracovníků a pracovníků z organizací, které pracují s lidmi s hendikepem, a 5 žen, jež se věnují erotickým službám či práci s tělem a masáží. Obsahy kurzů najdete na našem webu www.sexualniasistence.org^[2].

Dále jsme uspořádali mezinárodní konferenci, které se zúčastnilo celkem 124 osob. Přednášející pocházeli z České republiky a ze Švýcarska. Konference měla velký ohlas. Někteří ji hodnotili jako nejlepší konferenci, na které byli, což nás moc potěšilo. Měla velký mediální úspěch. Psalo se o ní skoro ve všech médiích a téma sexuální asistence se díky ní rozšířilo i na Slovensko, do Polska a Maďarska.

Založili jsme web k propagaci tématu sexuální asistence www.sexualniasistence.org a vznikl etický kodex sexuální asistence. Máme k dispozici 38 článků zahraničních odborníků, z nichž 20 bylo již přeloženo, některé publikovány a další budeme postupně zveřejňovat. Zodpověděli jsme přes 200 dotazů k tématu sexuální asistence a uspořádali a účastnili se cca 10 besed, přednášek či konferencí s tímto námětem. Byl natočen spot k sexuální asistenci^[3] a vytvořeny samolepky, které mají poukázat na to, že i lidé s hendikepem mají svoji sexuální identitu. Také jsme si nechali vypracovat dva právní posudky k posouzení tématu sexuální asistence, zda je v souladu s právním řádem ČR, od Ministerstva vnitra a Nejvyššího státního zastupitelství.

Po mediální stránce jsme byli velmi úspěšní. Zatím nemáme spočítáno, kolik článků bylo publikováno, ale téma se dostalo skoro do všech českých médií – do novin, rozhlasu, televize. Česká televize začala na toto téma natáčet dokumentární film. A to je velký úspěch, ne?

Těž nás potěšilo, že jsme se seznámili s lidmi, kteří se věnují tématu osob s hendikepem, a navázali s nimi spolupráci. To byl pro nás velký přínos. Cítili jsme od nich podporu propagace sexuální asistence a mohli s nimi probírat věci, s nimiž jsme potřebovali poradit či je zkontrolovat.

Lidé už se z médií dozvěděli, že jsme vyškolili sexuální asistentky. Dotazy často směřují k tomu, co bylo obsahem školení. Můžeš obsah školení vyjasnit?

Ano. Všimla jsme si, že hodně dotazů směřuje k tomu, zda ženy jsou řádně vyškoleny a zda umí to či ono. Cítím, že lidé mají obavy, jak bude služba fungovat, a zda sexuální asistentky nemohou lidem nějak uškodit. Ženy absolvovaly všechny kurzy, které jsme k tématu veřejně připravili. Měly schůzku a školení se sexuální asistentkou Ninou de Vries, která zodpovídala jejich dotazy. Věnovali se s ní též tématu komunikace a práce s lidmi s mentálním hendikepem, se kterými pracuje Nina nejvíce. Zúčastnili se stáže v zařízení pro osoby s mentálním hendikepem. Samy o tuto stáž projevíly zájem, a tak jsme jim ji domluvili. Nyní pro ně ještě připravujeme školení s Petrem Eisnerem, lektorem a odborníkem na sexualitu osob s hendikepem. Předmětem jejich školení byl též nespočet schůzek, které jsme se ženami k tématu sexuální asistence uspořádali, a dostali spoustu textů k samostudiu. Podrobnější obsah kurzů najdou zájemci a zájemkyně na našem webu.^[4] Těž jim byli k dispozici naši zahraniční partneři, jichž se mohli na potřebné informace po dobu kurzů či prostřednictvím e-mailu doptávat.

Samozřejmě kurzy nemohly obsáhnout všechno, to ani nejde. Ale daly dobrý základ pro vykonávání služby sexuální asistence (znalosti o různých typech hendikepů, práce s hranicemi, zásady komunikace, používání pomůcek aj.). Hodně věcí se lidé naučí praxí.

Důležité je mít citlivý přístup, rozumět tomu, co sexuální asistence je, a při práci vnímat individualitu člověka a jít s ním na té cestě stejně rychle, jak dotyčný potřebuje.

Lucko, lidé se hodně ptají, proč jsme proškolili jen ženy, proč nemáme též asistenty-muže? Také často zaznívá dotaz, proč jsou mezi proškolenými pouze ženy, které mají zkušenosti s prací v sexbyznysu?

Rozhodli jsme se vyškolit ženy, které mají zkušenost s prací s tělem proto, že s nimi naše organizace pracuje. Vyškolit muže jsme si zatím netroufli. Navíc kurz, který by proškolil lidi z veřejnosti pro profesi sexuálních asistentek a asistentů, by musel být postaven jinak. Součástí kurzu by musel být praktický nácvik práce s tělem, a o to by byl kurz delší. Na to jsme nebyli připraveni. Se ženami, které umí pracovat s tělem, znají techniky erotických masáží a masturbace, pracujeme. Tyto ženy obecně umí dobře komunikovat, umí navázat vztah s muži, vyjednávat, nastavit si hranice své práce. Navíc mají již zmíněné zkušenosti v práci s tělem. Tudiž mají jistý background. Některé mají zkušenosti s prací v sexbyznysu, jiné se věnují dlouhodobě práci s tělem, tantře či erotickým masážím. Navíc je hodně důležité, aby tyto ženy měly schopnost sebereflexe a věděly, co dělají. Aby si uvědomovaly, že téma sexuality je velmi intimní a je nutné k němu přistupovat s respektem. No, a to ony v sobě mají, z čehož mám velkou radost.

I v zahraničí mají kurzy rozdělené. Některé jsou určeny právě pro ženy, které mají zkušenost ze sexbyznysu, a ty jsou kratší. Jsou věnovány hlavně teorii. Kurzy pro lidi, kteří nemají takovou zkušenost, jsou delší a obsahují jak teorii, tak i praktické nácviky.

Dobře. Teď mi prosím odpověz na otázku, která je jedna z dalších poměrně často pokládaných: Jak vůbec služba sexuální asistence funguje?

V první fázi zavádění sexuální asistence v rámci České republiky proběhlo proškolení sexuálních asistentek a vlastně došlo k otevření diskuze o tomto tématu a její medializaci. Ženy postupně začnou poskytovat sexuální asistenci. Některé již tyto služby poskytují, jiné začnou od ledna 2016. Nyní si vyřizují potřebné formální náležitosti. Je možné si některé z nich dohledat přes internet. V lednu 2016 zveřejníme seznam proškolených osob. Musíme se pohybovat v rámci platných zákonů České republiky, které nám některé věci ztěžují.

Ale poskytování sexuální asistence v České republice není trestné. Trestné je její zprostředkování, tedy sjednání.

Takže postup je takový:

Sexuální asistentku si žena či muž vyhledají na internetu a kontaktují je nejčastěji přes e-mail nebo telefonicky.

Ženy většinou mají na svých webových stránkách popsáno, co v rámci sexuální asistence nabízejí a jak je asistence hrazena, když např. jedou za klientem atd.

Domluví si spolu úvodní schůzku, která je nutná předtím, než se přejde k poskytnutí sexuální asistence. Tato schůzka je účtována zpravidla částkou 500 Kč. Na této schůzce si společně domluví možnosti spolupráce a její pravidla. Oba se také mohou rozhodnout, že v dalších schůzkách nebudou pokračovat. To se může stát např. z důvodu, že sexuální asistentka nenabízí služby, které muž či žena požadují. Pak už vše záleží na nich.

Žena může za zájemcem či zájemkyní o sexuální asistenci i dojet, účtuje si pak náklady na cestu a požaduje platbu předem na účet, což v některých lidech budí rozpaky, ale ženy tak chtějí předejít situacím, které se jim již dříve staly.

Sexuální asistentky nabízejí některé služby i ženám či trans lidem.

Proč by měli lidé sáhnout po službách, které sexuální asistentka nabízí? Čemu je vůbec sexuální asistence prospěšná?

Na začátek bych ráda řekla, že si myslím, že kdyby R-R tyhle kroky neudělala, v nejbližší době bychom se žádné změny nedočkali. Za návrh zákona o legalizaci prostituce lobbujeme už dlouho, a stále je to stejná písnička. Pokud to zákony umožňují, je dobré jim jít naproti, tedy zavést sexuální asistenci v podobě, v jaké to jde. Je to možnost pro lidi, kteří o ni mají zájem a nemohou třeba jinak uspokojit své potřeby. Mohou se rozhodnout, zda ji za takových podmínek využít nebo nevyužít. Je to dobrá a

užitečná služba, jak vyplývá ze zahraničních zkušeností, kterou je důležité mít i u nás. Třeba se postupně podaří prolobovat změnu zákona.

Sexuální asistence, jak již bylo řečeno, není jen o sexuálním styku, ale o dotecích, intimitě, společné nahotě, masáží, objímání atd. Vychází z myšlenky, že lidé s postižením mají sexuální potřeby stejně jako lidé bez postižení, ale není v jejich silách je uspokojit. Potlačená sexualita může vést k fyzickým a psychickým problémům, a to např. k depresím, úzkostem či agresi. Lidem se nepodaří vytvořit vztah ke svému tělu, nenávidí ho, což může vést k nenávisti vůči sobě a agresi namířené proti sobě, k rezignaci, ke sníženému sebevědomí, k sebepoškozování apod. Dále, jak vyplývá z jednoho článku ze zahraničí, „sexualita, touha a potěšení byly často společností vnímány jako zpochybnění společenského pořádku. Nezapomeňme, že sexualita plní také společenskou roli (...), slouží ke komunikaci, k navázání vztahů, vyjádření moci, takže se odráží v celém komplexním okolním společenském prostředí. (...) Sexualita neustále ovlivňuje socializaci a kulturní styl života.“^[5]

Sexuální asistence nemusí vyhovovat všem. Je určena těm, kteří o ni mají zájem. Není řešením, ale je možností, jak naplnit své sexuální potřeby, jak si zvýšit sebevědomí, jak si s někým povídat a nestydět se mluvit o svém těle, vztahu k němu, o svých sexuálních fantaziích, či zažít intimitu, dotek nebo společnou nahotu či se naučit, jak vztah v osobním životě navázat.

Uvědomujeme si, že by tito lidé uvítali a byli by mnohem šťastnější, kdyby vedle sebe měli člověka, s nímž by mohli žít a prožívat své sexuální potřeby. A že v ideálním případě by sexuální asistenci vůbec nepotřebovali. Ale realita je jiná, a proto je, dle mého názoru, nutné, aby zde možnost sexuální asistence byla.

To je samozřejmě hrozně zajímavé, ale především silné. Mohla bys, Lucko, ještě vyjasnit pro čtenáře, co je v zákoně, anebo o jakou změnu nám konkrétně jde? Mám pocit, že někteří nemusí tušit, co by se například stalo, kdyby došlo ke změně zákona.

Ano, jde o Trestní zákoník, konkrétně trestný čin kuplířství, podle kterého je mimo jiné trestné zprostředkování sexuálních služeb za úplatu. Sexuální asistence – a stejně tak ani prostituce – není nikde zákonem definovaná, nicméně dle současného stavu jsou některé úkony sexuální asistence chápány jako forma sexuálních služeb za úplatu, a tudíž i např. zprostředkování služby ve smyslu předání kontaktů na proškolené sexuální asistentky je na hraně zákona. Pokud by zde byla legalizace sexuálních služeb, což není, tak by nám to velmi pomohlo. R-R dlouhodobě usiluje o to, aby poskytování sexuálních služeb bylo chápáno jako regulérní forma práce. Služba by mohla být legálně nabízena a zprostředkována. Mohla by tu být zastřešující organizace, která by potenciální sexuální asistentky a asistenty školila, mohla jim nabízet supervizi a podporovat je. Držela by určitou kvalitu. Kontrolovala by dodržování etického kodexu. Mohla by zprostředkovat sexuální asistentku či asistenta organizacím, které pracující s lidmi s hendikepem, nebo rodičům. Bylo by vše mnohem a mnohem jednodušší.

Nyní se musíme držet zákonů. Můžeme dle posudku Ministerstva vnitra ČR ženy pouze školit, tedy vést osvětovou, vzdělávací a školicí činnost ve vztahu k sexuálním asistentkám. Můžeme vyvést pouze jmenný seznam sexuálních asistentek.

Když vám pak ale volají lidé, kteří jsou nevidomí či na vozíku, mají nějaké postižení, nebo jsou už např. starší, tak je velmi těžké jim říci: „Je nám líto, my vám kontakt dát nemůžeme, musíte si ženy vyhledat sami na internetu.“ Když si představím svého otce, jak hledá na internetu, a to je zdravý, tak si říkám, že to pro ně musí být velmi složité. A to mě opravdu mrzí.

Ruku v ruce s tímto tvým vysvětlením, mohla bys teď popsat rozdíl mezi sexuální asistentkou a sexuální pracovnící? Lidé často tyto dva pojmy zaměňují. Jak se tedy liší sexuální pracovníce od sexuálních asistentek?

Sexuální asistentky musí být v první řadě proškolené pro práci s lidmi s hendikepem. Jejich hlavním cílem není jednorázové uspokojení sexuálních potřeb, ale edukace klienta k tomu, aby sám porozuměl své sexualitě a mohl s ní dále pracovat. Sexuální asistence má i jiná pravidla: frekvenci setkávání, platbu za hodinu setkání, nikoliv za službu, úvodní schůzku, dodržování etických pravidel atd. Podrobnější specifikaci najdete zde: <http://www.sexualniasistence.org/sex-asistence#rozdily>.

Máme též odpověď jedné právničky, která shrnuje rozdíl také velice dobře:

„Obsahem činnosti sexuálních asistentů/asistentek jsou služby podstatně odlišné od prostých sexuálních služeb, zahrnutých pod pojmem ‚prostitute‘. Sexuální asistent/asistentka tedy není prostitut/prostitutka se specifickou klientelou (...). Navíc aktivity sexuálních asistentů/asistentek se od prostého poskytování sexuálních služeb podstatně liší, neboť jejich cílem není jednorázové sexuální uspokojení klienta, ale edukace klienta tak, aby on sám porozuměl své sexualitě a mohl s ní pracovat. Sexuální asistence hendikepovaným se tedy nerovná poskytování sexuálních služeb specifické klientele.“

Jak mohou sexuální asistentku zprostředkovat organizace, které pomáhají lidem s hendikepem?

Aby vše bylo dle platných právních předpisů, nechali jsme si postup schválit advokátkou Mgr. Martinou Houžvovou a zde je její odpověď:

„Sociální pracovník tedy klientovi či klientce pouze sdělí, že existuje seznam osob poskytujících sexuální asistenci, které prošly speciálním školením přímo zaměřeným na sexuální asistenci lidem s hendikepem, a že si tedy klient může v případě zájmu vybrat z tohoto seznamu. Sociální pracovník/pracovnice tedy nikoho nezjednává, nenajímá, jen klientovi sděluje, že někteří sexuální asistenti byli speciálně proškoleni (což může znamenat vyšší kvalitu služeb, které klient poptává) a jejich seznam je veřejně dostupný. Dále už je vše na klientovi. Pokud pak jde o kooperaci sociálních pracovníků/pracovnic a osob poskytujících sexuální asistenci, máme za to, že rozhodne-li se klient, že k tomu, aby byla naplněna jeho očekávání od sexuální asistence, by bylo vhodné některé otázky diskutovat s rodinou, partnerem, lékařem nebo sociálním pracovníkem, nelze v participaci zvolené třetí osoby (zde sociálního pracovníka) v žádném případě spatřovat trestný čin kuplířství.

Pro lepší orientaci si dovoluji shrnout, že sociální pracovník/pracovnice může o sexuálních asistentech/asistentkách bezpečně informovat a dále spolupracovat tak, že:

- *sdělí klientovi, že na internetu je zveřejněný seznam speciálně proškolených osob, nabízejících sexuální asistenci,*
- *sám klient si vybere svého asistenta/asistentku,*
- *klient požádá sociálního pracovníka/pracovnici, aby s jeho zvoleným asistentem/asistentkou probral/a určité záležitosti, a specifikuje, v jakém rozsahu by měla spolupráce probíhat.“^[6]*

Jak je téma sexuální asistence přijímáno veřejností?

Dobrá otázka. Toto téma vyvolává ve společnosti velké emoce, diskuze, pohoršení, spousta lidí má pocit, že to může hodnotit, že tomu rozumí. Obecně je téma sexuality velmi tabuizované. Mnoho lidí se stydí o tématu mluvit, říkají, že je to intimní věc. Navíc, když ho propaguje organizace, která nabízí osvětové, preventivní, sociální, zdravotní a terapeutické služby jako my a pracuje se ženami ze sexbyznysu, tak to vyvolává ještě větší emoce. V ROZKOŠI bez RIZIKA ale ne. Zřejmě proto jsme také měli odvahu téma otevřít. Nebojíme se mluvit a propagovat témata, která jsou ve společnosti tabu. S Catherine Agthe-Diserens jsme se o různých tabu ve společnosti na kurzu bavili a zjistili jsme, že většina tabu se týká právě oblastí sexuality, např. masturbace, sexuálního zneužívání, homosexuálů a leseb nebo homosexuality, sexu seniorů, incestu, prostituce, nahoty, násilí, nevěry, LGBTIQ^[7], sexuálních odchylek, análního styku, felace, menstruace, sexu během těhotenství, frigidity, sexuality osob s hendikepem, předčasná ejakulace; a jejich mnohem více a všechny se týkají sexuální oblasti. Proto sexuální asistence nebude nikdy bez tabu.

Věděli jsme dopředu, že téma sexuální asistence nebude přijato všemi, že se společnost dělí na ty, co říkají ANO, a na ty, co říkají NE. V zásadě jsme odpůrce očekávali. My pocítujeme, že služba sexuální asistence je velmi potřebná, takže budeme dál pokračovat. Snažíme se nečíst například diskuze pod články, které jsou k tématu zveřejněné, ale pokud už tak činíme, je nám velice líto, že pisatelé v zásadě nemají dostatek informací, aby mohli službu hodnotit. Oni o ní vlastně vědí jen to, že tu byl projekt, který zaplatí sex lidem s hendikepem. To je zarmucující a dost nepřesné. Ale nám do R-R nepřišla na e-mail skoro žádná negativní reakce. Naopak nám přišlo spoustu povzbuzujících mailů, SMS, zpráv přes Facebook. Lidé nám drží pěsti a vyjadřují podporu a říkají, ať to nevzdáváme. Máme velmi dobré zpětné

vazby z workshopů, konference či od osob a organizací, kteří s lidmi s hendikepem pracují. Krásně o tématu sexuální asistence napsal časopis RESPEKT a REFLEX¹⁸. No a to nás velmi těší.

Víš, co mě teď napadá v souvislosti s tou veřejností a médii: Dostala jsi dotaz, zda zavedením sexuální asistence nelegalizujeme sexuální služby? Co si o tom myslíš, legalizujeme?

Když jsem tuto otázku dostala poprvé, odpověděla jsem, že ne, ale je fakt, že mě tento dotaz na chvíli překvapil. Požádala jsem pro jistotu advokátku Martinu Houžvovou o její právní názor. Výsledkem je, že zavedením sexuálních asistentek a asistentů nelegalizujeme trestný čin kuplířství.

Její odpověď¹⁹: Prostituce sama o sobě ale není postavena mimo zákon. Pokud tedy někdo nabízí sexuální služby, policie ho za to nemůže stíhat a není možné mu za to uložit žádný trest. Stejně tak může nabízet sexuální služby i sexuální asistent/asistentka. Ani v jednom případě tedy nejde o trestné jednání.

Sexuální asistenti/asistentky navíc poskytují zcela jiné služby než pracovníci/pracovnice v běžném sexbyznysu. Cílem spolupráce osob poskytujících sexuální asistenci a jejich klientů je v první řadě edukace klienta. Klient pod jejich vedením má porozumět své sexualitě a naučit se s ní sám pracovat. Ostatně se svou sexualitou a jejími proměnami se průběžně seznamuje snad každý. Někdo nalezne pár užitečných tipů v lifestyleovém časopise, jiný však má tak specifické otázky, že potřebuje proškoleného odborníka. Tím je právě sexuální asistent/asistentka. Sexuální asistence hendikepovaným se tedy nerovná poskytování sexuálních služeb specifické klientele.

Trestné však je tzv. kuplířství. Trestní zákoník říká, že se ho dopustí ten, kdo přiměje, zjedná, najme, zláká nebo svede k provozování prostituce, nebo kdo kořistí z prostituce provozované jiným. Kuplířem je tedy ten, kdo poskytování sexuálních služeb ostatními nějakým způsobem organizuje, zprostředkuje nebo z něj má prospěch.

Bude tedy zavedení sexuální asistence do praxe znamenat, že popsané jednání nebude možno stíhat, protože se pachatel vždy odvolá na to, že jde o poskytování sexuální asistence?

Nikoliv. Jestliže někdo svým jednáním naplní skutkovou podstatu trestného činu kuplířství, bude jej nutno trestně stíhat. Nezáleží na tom, zda bude tvrdit, že provozuje masážní studio, nebo zajišťuje sexuální asistenci.“

A poslední otázka, která by tenhle rozhovor měla ukončit, zní: Jak bude nyní zavádění sexuální asistence v ČR pokračovat?

Nyní momentálně neplánujeme další kurzy pro sexuální asistentky či asistenty. Chceme dále zvyšovat povědomí o tématu. V prosinci 2015 zamýšlíme uspořádat uzavřený kulatý stůl, kde chceme diskutovat s experty, kteří s lidmi s hendikepem pracují, či se tomuto tématu věnují, a lidmi s hendikepem o tom, co dál a co je potřeba. Chceme si zrevidovat terminologii, nastavit další postupy a spolupráci. Když už toto téma bylo nastartováno a vyvolává tolik emocí, tak je nutné v něm pokračovat, i když nyní již nemáme žádnou finanční podporu z projektu. Byli jsme osloveni, zda se nechceme zapojit do mezinárodního projektu ve spolupráci se zahraničními univerzitami a organizacemi, které se tomuto tématu věnují. Velmi nás to potěšilo a zapojili jsme se do spolupráce. Více ale prozradíme, až pokud projekt vyjde.

Tak, Lucko, děkuju mnohokrát za odpovědi, věřím, že jsme objasnily některé dotazy, a doufám, že budeme všichni společnými silami na tématu dál pracovat.

Báro, také děkuju a doufám v to samé. Za R-R mohu říct, že téma je velice důležité a my jsme vděční, že jej můžeme otevírat i u nás a přibližujeme se v tom západním zemím, kde sexuální asistence již mnoho let funguje, a to je např. Švýcarsko, Německo, Holandsko a Dánsko.

Autorkou konceptu rozhovoru je Lucie Šídová, výkonná ředitelka R-R. Rozhovor vedla Bára Pšeníková, projektová manažerka R-R.

^[1] text ke stažení zde: <http://rozkosbezrizika.cz/ke-stazeni/soubory/od-sexualnich-sluzeb-k-sexualni-asistenci/detail>

^[2] <http://www.sexualniasistence.org/workshopy>

^[3] <http://rozkosbezrizika.cz/aktuality/sexualni-asistence-ano-nebo-ne>

^[4] <http://www.sexualniasistence.org/workshopy>

^[5] z článku Le travail social au risque de la sexualité, en lien avec les handicaps (Sociální práce na úkor sexuality, v kontextu hendikepu), C. Agthe Diserens a F. Vatré, vyšlo v časopise Le Sociographe, Montpellier 2008

^[6] vyjádření Advokátní kanceláře Mgr. Martiny Houžvové

^[7] gay, lesbian, bi-sexual, trans, intersex, queer

^[8] <http://www.reflex.cz/clanek/komentare/67241/sexualni-asistentky-revoluce-v-peci-o-handicapovane.html>

^[9] vyjádření Advokátní kanceláře Mgr. Martiny Houžvové (otázka zněla, zda legalizujeme zavedením sexuálních asistentek prostitutici)